

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของสตรีวัยรุ่น ตามการรับรู้ของนักเรียนหญิงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อำเภอतालसุม จังหวัดอุบลราชธานี

Factors Associated with Unwanted Pregnancy of Adolescent Women towards Perception of Female Junior High School Students, Tan Sum District, Ubonratchathani Province

ชานนท์ พันธนิกุล^{1*}

Chanon punnikul^{1*}

บทคัดย่อ

การวิจัยแบบภาคตัดขวางเชิงวิเคราะห์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของสตรีวัยรุ่นตามการรับรู้ของนักเรียนหญิงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อำเภอतालसุม จังหวัดอุบลราชธานี กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 395 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามระหว่างเดือน ตุลาคม ถึง เดือน พฤศจิกายน 2562 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของสตรีวัยรุ่นตามการรับรู้ของนักเรียนหญิงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นด้วยสถิติสมการถดถอยพหุตัวแปรแบบขั้นตอน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของสตรีวัยรุ่นตามการรับรู้ของนักเรียนหญิงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น คือ ปัจจัยด้านสังคมหรือสิ่งแวดล้อม ค่านิยม ทศนคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ ลักษณะของครอบครัว และการรับรู้เรื่องการคุมกำเนิด โดยทั้ง 5 ปัจจัย สามารถร่วมกันอธิบายความผันแปรของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของสตรีวัยรุ่นตามการรับรู้ของนักเรียนหญิงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ได้ร้อยละ 26.40 ($R^2=0.264$, $R^2_{adj}=0.254$, $SE_{est}=5.164$, $F=27.840$, $p=0.004$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จากผลการศึกษาการวางแผนการป้องกันและควบคุมการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของสตรีวัยรุ่นต้องคำนึงถึงปัจจัยดังกล่าว

คำสำคัญ : ปัจจัย, การตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์, สตรีวัยรุ่น

¹ โรงพยาบาลतालसุม อำเภอतालसุม จังหวัดอุบลราชธานี 34270

¹ Tan Sum Hospital, Tan sum District, Ubonratchathani Province, 34270, Thailand

* Corresponding author: Email: addrebig33med29@gmail.com, Tel: 081-2655579

(Received: June 16, 2020;

Revised: August 2, 2020;

Accepted: August 18, 2020)

Abstract

This cross-sectional analytical research aimed to investigate factors associated with unwanted pregnancy of adolescent women towards perception of female junior high school students, Tan Sum District, Ubonratchathani Province. The 395 samples were enrolled to the study. The data was collected by using a questionnaire between October and December 2019. The data were analyzed by descriptive statistics. Factors associated with unwanted pregnancy of adolescent women towards perception of female junior high school students were analyzed using multiple regression analysis with stepwise method. The results showed that factors associated with unwanted pregnancy of adolescent women towards perception of female junior high school students were social or environmental factors, values, attitudes towards sex, family characteristics, and perception of contraception. Those five predictors statistical significantly explained the variance of factors associated with unwanted pregnancy of adolescent women towards perception of female junior high school students at 26.40 ($R^2=0.264$, $R^2_{adj}=0.254$, $SE_{est}=5.164$, $F=27.840$, $p=0.004$). The results suggested that the planning of prevention and control of unwanted pregnancy among adolescent women should be considered.

Keywords: Factors, Unwanted pregnancy, Adolescent women

บทนำ

การตั้งครรภ์ไม่พร้อมในวัยรุ่น เป็นภาวะวิกฤติหนึ่งที่มีผลกระทบทั้งด้านสุขภาพ ทั้งกาย จิต การศึกษา เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ทั้งต่อตัววัยรุ่นเอง ครอบครัว และสังคม สถานการณ์ที่มีผลต่อการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นที่พบว่ามีแนวโน้มสูงขึ้น คือ อายุการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกของวัยรุ่น อายุเฉลี่ย 15-16 ปี และยังพบว่าในการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก ส่วนใหญ่ใช้ถุงยางอนามัยไม่ถึงร้อยละ 50 ที่สำคัญ คือ วัยรุ่นจำนวนมากขาดความเข้าใจเรื่องการคุมกำเนิดอย่างถูกวิธี ไม่สามารถควบคุมอารมณ์หรือตนเองเมื่ออยู่กับเพศตรงข้าม รวมทั้งการเข้าถึงบริการคุมกำเนิดที่มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้เกิดการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นเพิ่มสูงขึ้น ข้อมูลจากสำนักทะเบียนราษฎร กระทรวงมหาดไทย พบแนวโน้มสูงขึ้นจากร้อยละ 12.5 ในปี 2539 เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 16.08 ในปี 2552 ทั้งที่วัยดังกล่าวควรอยู่ในสถานศึกษา วัยรุ่นจึงขาดโอกาสในการศึกษา เพราะต้องรับภาระ ในการดูแลบุตรและ

การสร้างครอบครัวทั้งฝ่ายชายและหญิง ข้อมูลสำคัญยังพบว่า ร้อยละ 84.6 ของการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นเป็นการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ ส่งผลให้เกิดการทำแท้ง จากการสำรวจในปี 2552 โดยสำนักอนามัยการเจริญพันธุ์ กรมอนามัย พบว่า ร้อยละ 29.3 ของผู้ทำแท้งมีอายุต่ำกว่า 20 ปี นอกจากนี้การมีเพศสัมพันธ์ไม่ได้ป้องกัน ยังส่งผลให้อัตราป่วยด้วยโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นและเยาวชน อายุ 10-24 ปี มีแนวโน้มสูงขึ้นจาก 23.55 ต่อประชากรแสนคนในปี 2545 เป็น 34.8 ต่อประชากรแสนคน ในปี 2550 รวมทั้งเพิ่มความเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวี ผลกระทบจากการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ทำให้เกิดภาวะเสี่ยงที่สำคัญต่อสุขภาพ อาทิ วัยรุ่นจะมีภาวะแทรกซ้อนจากการตั้งครรภ์สูงกว่าผู้ที่มีอายุเกินกว่า 20 ปี โดยมีอุบัติการณ์ของโลหิตจางสูง ความดันโลหิตสูงขณะตั้งครรภ์ เจริญครรภ์คลอดนาน และภาวะคลอดก่อนกำหนดสูง นอกจากนั้นยังพบว่า อัตราตายของมารดาอายุ 15-19 ปี สูงกว่ามารดาที่มีอายุ 20-24 ปี ถึง 3 เท่า เรื่องแม่วัยรุ่นจึงนับเป็นปัญหาเร่งด่วน⁽¹⁾

สถานการณ์การตั้งครรภ์ในวัยรุ่น เป็นปัญหาสังคมในระดับโลก ประเทศสหรัฐอเมริกาข้อมูลปี ค.ศ.2010 พบการตั้งท้องในวัยรุ่นเข้าชั้นวิกฤตคือ 41.9 ต่อ 1,000 คน ถือว่าสูงสุดในกลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว สถานการณ์ของแม่วัยรุ่นไทย เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา ปัจจุบัน ทุก 4 นาทีมีวัยรุ่นคลอดลูก 1 คน ยิ่งไปกว่านั้นทุก 2 ชั่วโมงมีเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปีคลอดลูก 1 คน ซึ่งหมายความว่าปัจจุบันทารก 1 ใน 6 คนเกิดจากแม่ที่ยังเป็นเด็กและวัยรุ่น ด้านอนามัยการเจริญพันธุ์ของประเทศไทยจากการสำรวจโดย world bank ในปี พ.ศ. 2558 พบว่ามีอัตราการคลอดในวัยรุ่นเท่ากับ 44.6 ต่อประชากร 1000 คน ซึ่งสูงเป็นอันดับ 6 ของอาเซียน 2561 พบว่าวัยรุ่นอายุ 13-19 ปี ทั้งหมด 5,846,708 คน คิดเป็นร้อยละ 8.83 ของประชากรทั้งประเทศอายุ 15-19 ปี คลอดบุตรเฉลี่ยวันละ 192 คน โดยมีวัยรุ่นอายุต่ำกว่า 15 ปี คลอดบุตรเฉลี่ยวันละ 7 คน และในปีเดียวกันพบว่าจำนวนหญิงคลอดอายุต่ำกว่า 20 ปี มีอยู่ 72,566 ราย โดยแยกเป็นหญิงคลอดอายุระหว่าง 15-19 ปี มีจำนวน 70,181 ราย หญิงคลอดอายุต่ำกว่า 15 ปี มีจำนวน 2,385 ราย และยังพบว่าหญิงตั้งครรภ์ซ้ำและคลอดอายุต่ำกว่า 20 ปี มีถึง 6,543 ราย (สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์, 2561) ซึ่งสูงอันดับที่ 1 ของเอเชียและติดอันดับที่ 2 ของโลกอย่างต่อเนื่อง

สำหรับสถานการณ์หญิงตั้งครรภ์ของเขตสุขภาพที่ 10 ได้กำหนดให้มีการลดอัตราการตั้งครรภ์ในหญิงที่มีอายุน้อยกว่า 20 ปีเป้าหมายไม่เกินร้อยละ 10⁽²⁾ และสถานการณ์การตั้งครรภ์ในวัยรุ่นจังหวัดอุบลราชธานี ยังอยู่ในระดับสูง ปี 2560 2561 และ 2562 คือ 46.61 37.01 และ 37.44 ต่อวัยรุ่น 1000 คน และพบการตั้งครรภ์ซ้ำ ร้อยละ 14.10, 14.87 และ 13.32 ซึ่งเกินค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ที่ร้อยละ 10 สำหรับสถานการณ์วัยรุ่นหญิงที่ตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรในเขตพื้นที่อำเภอตาลสุม จังหวัดอุบลราชธานี พบว่าอัตราการตั้งครรภ์ของหญิงที่มีอายุน้อยกว่า 20 ปีมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

อย่างชัดเจน จากปี พ.ศ. 2560 พบร้อยละ 10 ในปี พ.ศ. 2561 พบร้อยละ 10.2 จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2562 พบสูงถึงร้อยละ 10 พบการตั้งครรภ์ซ้ำ ปี 2560 2561 และ 2562 ร้อยละ 10, 20 และ 20 ยังเกินค่าเป้าหมายวัยรุ่นเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ภาวะทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม จึงนับว่าเป็นวิกฤตชีวิตช่วงหนึ่ง เนื่องจากเป็นช่วงต่อของวัยเด็กและผู้ใหญ่ เป็นวัยที่เริ่มรู้จักทางเพศซึ่งเป็นเรื่องธรรมชาติของมนุษย์ มีปัจจัยหลากหลายที่ส่งผลต่อการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ทั้งการเข้าสู่วัยหนุ่มสาวที่เร็วขึ้น สภาพครอบครัว ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการตั้งครรภ์หรือความล้มเหลวในการคุมกำเนิดทัศนคติเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่น สุรา สารเสพติด การถูกล่วงละเมิดทางเพศโดยบุคคลในครอบครัว หรือบุคคลอื่น แม้ในปัจจุบันจะมีการให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศศึกษาในโรงเรียนตั้งแต่ระดับประถมศึกษา จนถึงระดับมัธยมศึกษา นอกจากนี้วัยรุ่นยังเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาจากสื่อต่างๆ ได้อย่างไม่จำกัด ทำให้วัยรุ่นมีทัศนคติ ค่านิยม แนวคิดในเรื่องเพศสัมพันธ์เปลี่ยนไป

ในปัจจุบันวัยรุ่นไทยเห็นว่าการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร การมีคู่นอนเป็นเรื่องปกติ ทำให้ขาดความตระหนักในการป้องกันตนเองซึ่งปัญหาที่ตามมาคือการตั้งครรภ์ การทำแท้ง การติดเชื้อทางเพศสัมพันธ์ นอกจากนี้ยังมีผลกระทบต่อสุขภาพของมารดาวัยรุ่น โดยเฉพาะการคลอดก่อนกำหนด ปัญหาด้านเศรษฐกิจครอบครัว ในสังคมปัจจุบัน การเข้าถึงและรู้เท่าทันสารสนเทศสุขภาพทางเพศของวัยรุ่น การสื่อสารเรื่องเพศกับบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง เป็นส่วนหนึ่งที่จะทำให้วัยรุ่นสามารถป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร สถาบันครอบครัว สถานศึกษา สังคม เป็นที่ปลูกฝังขัดเกลาพฤติกรรมที่สมควรกระทำในสังคม^(3,4) และยังไม่มีการระบุปัจจัยที่ชัดเจนว่าปัจจัยใดที่มีความสัมพันธ์กับการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของสตรีวัยรุ่นตามการรับรู้ของนักเรียนหญิงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อำเภอตาลสุม จังหวัดอุบลราชธานี ดังนั้นผู้วิจัยได้

ตระหนักเห็นความสำคัญในเรื่องนี้ จึงได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของสตรีวัยรุ่นตามการรับรู้ของนักเรียนหญิงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อำเภอตาลสุม จังหวัดอุบลราชธานี โดยจะนำผลการศึกษาดังกล่าวเพื่อใช้เป็นแนวทางในการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น โดยการมีส่วนร่วมของโรงเรียน ครอบครัว และชุมชน อันจะส่งผลให้ประชาชนมีสุขภาพที่ดีต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของสตรีวัยรุ่นตามการรับรู้ของนักเรียนหญิงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อำเภอตาลสุม จังหวัดอุบลราชธานี

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงวิเคราะห์แบบภาคตัดขวาง (Cross-sectional analytical study) เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของสตรีวัยรุ่นตามการรับรู้ของนักเรียนหญิงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อำเภอตาลสุม จังหวัดอุบลราชธานี ได้แก่ปัจจัยภายในที่เกี่ยวข้องกับการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของสตรีวัยรุ่น ได้แก่ ความรู้การคุมกำเนิด ลักษณะครอบครัว และทัศนคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ และปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของสตรีวัยรุ่น ได้แก่ สื่อ วัฒนธรรม ค่านิยม สังคม สิ่งแวดล้อมกับการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของสตรีวัยรุ่นตามการรับรู้ของนักเรียนหญิงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น อำเภอตาลสุม จังหวัดอุบลราชธานี ทำการศึกษาระหว่างเดือนตุลาคม 2562 ถึง เดือน พฤศจิกายน 2562

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนหญิงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อำเภอตาลสุม จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณขนาดตัวอย่างใช้วิธีการคำนวณเพื่อประมาณความแม่นยำในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (Accuracy Parameter Estimated: AIPE) ซึ่ง Kelly &

Maxwell⁽⁵⁾ นำเสนอ โดยมีสูตรในการคำนวณดังนี้

$$N_M = \left(\frac{Z_{(1-\alpha)/2}}{w} \right) \left(\frac{1-R^2}{1-R_{xy}^2} \right) \left(\frac{\chi^2_{(1-\gamma; N-1)}}{N-p-1} \right) + p + 1$$

ขนาดของกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการคำนวณในฟังก์ชัน AIPE ของโปรแกรม STATA version 8.2 ได้ขนาดตัวอย่างสำหรับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของสตรีวัยรุ่นตามการรับรู้ของนักเรียนหญิงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อำเภอตาลสุม จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 193 คน ผู้วิจัยคิดค่าความน่าจะเป็นที่จะเกิดความคลาดเคลื่อน (Design Effect) เท่ากับ 2 และประมาณค่าตัวอย่างตามสัดส่วนได้ขนาดตัวอย่าง 395 คน

เครื่องมือ

แบบสอบถามปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของสตรีวัยรุ่นตามการรับรู้ของนักเรียนหญิงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อำเภอตาลสุม จังหวัดอุบลราชธานี ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรม โดยโครงสร้างของแบบสอบถามนี้แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของประชากร ได้แก่ อายุ การพักอาศัยของนักเรียน สถานภาพสมรสของบิดา/มารดา อาชีพของบิดา อาชีพของมารดา รายได้ของครอบครัวต่อเดือน แบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check- List) มีจำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามข้อมูลชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ เป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยภายในและภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของสตรีวัยรุ่นจำนวน 30 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามข้อมูลชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ เป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับการรับรู้การตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของสตรีวัยรุ่นระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีจำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 4 เป็นความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเป็นคำถามปลายเปิด (Open ended Questions) มีจำนวน 2 ข้อ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่สร้างขึ้นผ่านการตรวจสอบเครื่องมือ ดังนั้น นำมาหาความตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยนำเครื่องมือที่สร้างเสร็จแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหา โดยพิจารณาให้ครอบคลุมถึงความถูกต้องของเนื้อหา ภาษาและสำนวนที่ใช้ หลังจากนั้นได้นำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะก่อนนำไปทดสอบหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามต่อไป และหาความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์กับเนื้อหา โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) พบว่า มีคะแนน IOC อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 และทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) หาโดยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีความคล้ายคลึงกับกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 30 ชุด ที่อำเภอดอนมดแดง จังหวัดอุบลราชธานี หลังจากนั้นนำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น ด้านความรู้ การคุมกำเนิด เท่ากับ 0.87 ด้านด้านลักษณะของครอบครัว เท่ากับ 0.84 ด้านด้านทัศนคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ เท่ากับ 0.87 ด้านการด้านสื่อ/ข่าวสาร เท่ากับ 0.82 ด้านด้านวัฒนธรรม เท่ากับ 0.80 ด้านค่านิยม เท่ากับ 0.84 ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม เท่ากับ 0.84 และด้านการรับรู้การตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ เท่ากับ 0.88 ตามลำดับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติเชิงบรรยาย (Descriptive Statistics) ผู้วิจัยใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง โดยการ แจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มัธยฐาน เปอร์เซ็นไทล์ที่ 25 เปอร์เซ็นไทล์ที่ 75 สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ทำการทดสอบหาความสัมพันธ์ต่างๆ ของตัวแปรกับการ

ตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของสตรีวัยรุ่นตามการรับรู้ของนักเรียนหญิงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อำเภอตาลสุม จังหวัดอุบลราชธานี โดยใช้สถิติความสัมพันธ์เชิงเดียว (Bivariate analysis) ใช้การวิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยวิธีของ (Pearson's moment Product) และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ถดถอยเชิงพหุ Multiple Regression แบบ Stepwise

จริยธรรมการวิจัย

การวิจัยนี้ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการจริยธรรมในมนุษย์ของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุบลราชธานี เลขที่ SSJ.UB 2563-041 ลงวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2563

ผลการศึกษา

กลุ่มตัวอย่าง มีอายุเฉลี่ย 13.83 ปี (S.D. = 0.85 ปี) ปัจจุบันนักเรียนพักอาศัยอยู่กับบิดาหรือมารดา ร้อยละ 64.8 บิดาหรือมารดามีสถานภาพสมรสอยู่ด้วยกัน ร้อยละ 74.7 ส่วนใหญ่บิดามีอาชีพเกษตรกร ร้อยละ 42.5 รองลงมา คือ รับจ้างทั่วไป ร้อยละ 38.5 ส่วนใหญ่มารดามีอาชีพเกษตรกร ร้อยละ 42.8 รองลงมา คือ รับจ้างทั่วไป ร้อยละ 30.1 และส่วนใหญ่มีรายได้อยู่ในช่วง 5,000-10,000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 38.7 รองลงมา คือ มีรายได้อยู่ในช่วง 1,000-5,000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 36.0 ตามลำดับ

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของสตรีวัยรุ่นตามการรับรู้ของนักเรียนหญิงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการรับรู้การตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนหญิงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น อำเภอตาลสุม จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ปัจจัยด้านสังคมหรือสิ่งแวดล้อมเป็นตัวแปรพยากรณ์ตัวแรกที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$) โดยสามารถอธิบายความผันแปรของปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการรับรู้การตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของ

นักเรียนหญิงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น อำเภอตาลสุม จังหวัดอุบลราชธานี ได้ร้อยละ 15.70 ($R^2=0.157$) เมื่อเพิ่มตัวแปรพยากรณ์อีก 1 ตัว คือ ปัจจัยด้านค่านิยม พบค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p<0.001$) โดยสามารถร่วมกันอธิบายความผันแปรของปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการรับรู้การตั้งครกไม่พึงประสงค์ของนักเรียนหญิงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น อำเภอตาลสุม จังหวัดอุบลราชธานี ได้ร้อยละ 20.80 ($R^2=0.208$)

เมื่อเพิ่มตัวแปรพยากรณ์ไปอีก 1 ตัว คือ ปัจจัยด้านทัศนคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ พบค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p=0.002$) โดยสามารถร่วมกันอธิบายความผันแปรของการรับรู้การตั้งครกไม่พึงประสงค์ของนักเรียนหญิงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น อำเภอตาลสุม จังหวัดอุบลราชธานี ได้ร้อยละ 23.10 ($R^2=0.231$) เมื่อเพิ่มตัวแปรพยากรณ์ไปอีก 1 ตัว คือ ปัจจัยด้านลักษณะของครอบครัว พบค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p=0.001$) โดยสามารถร่วมกันอธิบายความผันแปรของการรับรู้การตั้งครกไม่พึงประสงค์ของนักเรียนหญิงระดับ

มัธยมศึกษาตอนต้น อำเภอตาลสุม จังหวัดอุบลราชธานี ได้ร้อยละ 24.80 ($R^2=0.248$) และเมื่อเพิ่มตัวแปรพยากรณ์ไปอีก 1 ตัว คือ ปัจจัยด้านการรับรู้เรื่องการคุมกำเนิด พบค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p=0.004$) โดยสามารถร่วมกันอธิบายความผันแปรของการรับรู้การตั้งครกไม่พึงประสงค์ของนักเรียนหญิงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น อำเภอตาลสุม จังหวัดอุบลราชธานี ได้ร้อยละ 26.40 ($R^2=0.264$)

โดยสรุปพบว่าตัวแปรพยากรณ์ที่ดีของการรับรู้การตั้งครกไม่พึงประสงค์ของนักเรียนหญิงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น อำเภอตาลสุม จังหวัดอุบลราชธานี มีทั้งหมด 5 ตัวแปร คือ ปัจจัยด้านสังคมหรือสิ่งแวดล้อม ปัจจัยด้านค่านิยม ปัจจัยด้านทัศนคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ ปัจจัยด้านลักษณะของครอบครัว และ ปัจจัยด้านการรับรู้เรื่องการคุมกำเนิด โดยสามารถร่วมกันอธิบายความผันแปรของการรับรู้การตั้งครกไม่พึงประสงค์ของนักเรียนหญิงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น อำเภอตาลสุม จังหวัดอุบลราชธานี ได้ร้อยละ 26.40 ($R^2=0.264$, $R^2_{adj}=0.254$, $SE_{est}=5.164$, $F=27.840$, $p=0.004$) ตามลำดับ รายละเอียดตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตั้งครกไม่พึงประสงค์ของสตรีวัยรุ่นตามการรับรู้ของนักเรียนหญิงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อำเภอตาลสุม จังหวัดอุบลราชธานี (n=395)

ตัวแปรพยากรณ์	R^2	R^2_{adj}	Sr^2	R^2 change	p-value
ปัจจัยด้านสังคมหรือสิ่งแวดล้อม	0.157	0.155	5.498	0.157	<0.001
ปัจจัยด้านค่านิยม	0.208	0.204	5.336	0.051	<0.001
ปัจจัยด้านทัศนคติต่อการมีเพศสัมพันธ์	0.231	0.225	5.263	0.024	0.002
ปัจจัยด้านลักษณะของครอบครัว	0.248	0.240	5.213	0.016	0.001
ปัจจัยด้านการรับรู้เรื่องการคุมกำเนิด	0.264	0.254	5.164	0.016	0.004
Constant = 13.579, $R^2=0.264$, $R^2_{adj}=0.254$, $SE_{est}=5.164$, $F=27.840$, $p=0.004$					

อภิปรายผล

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตั้งครกไม่พึงประสงค์ของสตรีวัยรุ่นตามการรับรู้ของนักเรียนหญิงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อำเภอตาลสุม จังหวัดอุบลราชธานี มีทั้งหมด 5 ตัวแปร คือ ปัจจัยด้านสังคมหรือสิ่งแวดล้อม ปัจจัยด้านค่านิยม ปัจจัยด้านทัศนคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ ปัจจัยด้านลักษณะของครอบครัว และ ปัจจัยด้านการรับรู้เรื่องการคุมกำเนิด สามารถอภิปรายได้ดังนี้

ปัจจัยด้านสังคมหรือสิ่งแวดล้อมเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้การตั้งครกไม่พึงประสงค์ของนักเรียนหญิงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น อำเภอตาลสุม จังหวัดอุบลราชธานี อาจเนื่องมาจากการแสดงพฤติกรรมมนุษย์เป็นพื้นฐานมาจากความรู้สึคนึกคิด ความรู้ในเรื่องนั้น และบริบทที่บุคคลนั้นอาศัยอยู่ คนเรามักแสดงพฤติกรรมตามวัฒนธรรมกลุ่ม หรือบรรทัดฐานกลุ่มที่เรียกว่า Norm หรือ จารีต สิ่งแวดล้อมจึงเป็นปัจจัยกำหนดพฤติกรรมตัวหนึ่งที่มีอิทธิพลค่อนข้างสูงโดยเฉพาะสิ่งแวดล้อมที่เป็นคน เช่น เพื่อน ครอบครัว บิดามารดา หรือคนต่าง ๆ ในชุมชน หรือสังคม สอดคล้องกับการศึกษาของพจนานันท์ และจิรณรงค์ สุกุลศรี⁽⁶⁾ ปัจจัยเสี่ยงที่มีผลต่อการตั้งครกในวัยรุ่น คือ สังคมและสิ่งแวดล้อม สื่อ และวัฒนธรรม ค่านิยม มีความสัมพันธ์ทางบวกระดับปานกลางกับการตั้งครกไม่พึงประสงค์ของสตรีวัยรุ่น ตามการรับรู้ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r=.519$ และ $.437$ ตามลำดับ) จึงมีข้อเสนอแนะว่า ครอบครัว และสถาบันการศึกษามีบทบาทสำคัญในการปลูกฝังค่านิยมที่ถูกต้อง ส่งเสริมทัศนคติที่ดีในเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ และความรู้ในการคุมกำเนิด และกมลพรรณ ชีวพันธุ์ศรี⁽³⁾ ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตั้งครกในวัยรุ่น พบปัจจัยที่มีผลต่อการตั้งครกในวัยรุ่น คือ ความรู้ ความเข้าใจเรื่องเพศสัมพันธ์และการตั้งครกในระดับต่ำ ความประมาท สภาพแวดล้อมภายในครอบครัว ได้แก่ การได้รับการเลี้ยงดูอย่างไม่ถูกต้อง บิดามารดาไม่มีเวลาให้ บิดามารดาแยกทางกัน

สภาพแวดล้อมภายนอก ได้แก่ สภาพของชุมชนที่อยู่อาศัย เพื่อนอันเป็นแบบอย่างไม่ดี ความเหงาและความอยากรู้อยากลอง พฤติกรรมเสี่ยงของวัยรุ่นและผู้ใกล้ชิด ได้แก่ การมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ป้องกัน การเที่ยวเตร่ และการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ปัจจัยด้านค่านิยมเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้การตั้งครกไม่พึงประสงค์ของนักเรียนหญิงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น อำเภอตาลสุม จังหวัดอุบลราชธานี อาจเนื่องมาจากค่านิยม คือ กระแสความนิยมของบุคคล หรือกลุ่มคนในสังคมต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งมีผลต่อความคิด และการกระทำของคนในสังคม หรือเป็นวิถีจัดรูปพฤติกรรมของมนุษย์ที่ฝังแน่นอยู่ในตัวคน และเป็นสิ่งที่เรายึดถือปฏิบัติกันต่อๆ มา จนเป็นที่ยอมรับนับถือและพร้อมที่จะปฏิบัติตามคุณค่าที่คนหรือกลุ่มคนที่มีอยู่ต่อสิ่งต่างๆ ซึ่งอาจเป็นวัตถุ มนุษย์ สิ่งมีชีวิตอื่นๆ รวมทั้งการกระทำด้านเศรษฐกิจ สังคม จริยธรรม และสุนทรียภาพ โดยได้ประเมินค่าจากทัศนคติต่างๆ อย่างถี่ถ้วนและรอบคอบแล้ว ซึ่งเป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อการแสดงพฤติกรรมของคนในสังคม จึงมีอิทธิพลต่อการรับรู้การตั้งครกไม่พึงประสงค์ของนักเรียนหญิงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สอดคล้องกับการศึกษาของ มาลีวัศ เลิศสาครศิริ⁽⁴⁾ ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตั้งครกไม่พึงประสงค์ของสตรีวัยรุ่น ตามการรับรู้ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเซนต์หลุยส์ ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเซนต์หลุยส์ พบว่าปัจจัยภายใน ได้แก่ ทัศนคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ และลักษณะครอบครัว มีความสัมพันธ์ทางบวกระดับต่ำกับการตั้งครกไม่พึงประสงค์ของสตรีวัยรุ่น ตามการรับรู้ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r=.314$ และ $.288$ ตามลำดับ)

ส่วนความรู้การคุมกำเนิด และปัจจัยภายนอก คือ สังคมและสิ่งแวดล้อม สื่อ และวัฒนธรรม ค่านิยม มีความสัมพันธ์ทางบวกระดับปานกลางกับการตั้งครกไม่พึงประสงค์ของสตรีวัยรุ่น ตามการรับรู้ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

($r=.519$ และ $.437$ ตามลำดับ) และกิ่งดาว มะโนวรรณ⁽⁷⁾ ศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ :กรณีศึกษา โครงการคุมแม่วัยใสห่วงใยอนาคต ศูนย์ฝึกอาชีพสตรีจังหวัดเชียงราย อำเภอพาน จังหวัด เชียงราย พบว่าปัจจัยที่เป็นสาเหตุ วิธีการแก้ไขปัญห และแนวทาง การแก้ไขปัญหการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ เป็นดังนี้ 1) ปัจจัยภายใน ได้แก่ การไม่ให้ความสนใจ เรียนรู้เกี่ยวกับการคุมกำเนิดอย่างจริงจัง การมีทัศนคติ ที่เห็นว่าการถูกเนื้อต้องตัวกัน การอยู่ร่วมกันก่อนแต่งงาน เป็นเรื่องปกติธรรมดา 2) ปัจจัยภายนอก ได้แก่ ผู้ปกครอง ส่วนใหญ่ไม่แสดงออกในความรักและไม่เคยสอนเรื่อง เพศศึกษาให้กับบุตรถึงแม้ชุมชนมีประเพณี ที่ควบคุม ด้านพฤติกรรมทางเพศ

ปัจจัยด้านทัศนคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ เป็นปัจจัย ที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้การตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของ นักเรียนหญิงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น อำเภอตาลสุม จังหวัดอุบลราชธานี อาจเนื่องมาจากความคิดเห็นเป็น เรื่องของแต่ละคนที่จะมองภาพของสิ่งต่าง ๆ ออกมา ต่างกัน และในเรื่องเดียวกันแต่ละคนก็มีความคิดเห็น ต่อสิ่งนั้นต่างกันไปด้วย ความรู้สึกหรือความคิดเห็น ดังกล่าวส่งผลให้คนแสดงพฤติกรรมที่แตกต่างกัน ยิ่งไปกว่านั้นทัศนคดียังมีผลโดยตรงต่อการแสดง พฤติกรรมต่าง ๆ ออกมา เพราะทัศนคติเป็นองค์ ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญร่วมกับความรู้ การรับรู้ ที่ก่อรวมเป็นความตั้งใจและวางแผนในการแสดง พฤติกรรม

การศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ พัชร เกสรบุญนา⁽⁸⁾ ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ วิถีชีวิตด้านส่งเสริมสุขภาพของหญิงวัยรุ่นตั้งครรภ์ แรกในจังหวัดนครปฐม พบว่า การสนับสนุนทางสังคม การรับรู้ความสามารถในตนเอง การศึกษาระดับ มัธยมศึกษาตอนปลาย และเจตคติต่อการตั้งครรภ์ มีอิทธิพลทำนายความผันแปรของวิถีชีวิตด้านส่งเสริม สุขภาพได้ร้อยละ 43.5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) ปาจริย์ ผลประเสริฐ และคณะ⁽⁹⁾ ศึกษาแนวทางการ

ป้องกันและแก้ไขปัญหการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการ สมรสและการตั้งครรภ์ของวัยรุ่นในจังหวัดกำแพงเพชร พบว่า วัยรุ่นที่ตั้งครรภ์และวัยรุ่นที่ไม่ได้ตั้งครรภ์ มี ความชอบเสี่ยง การจัดการกับความเครียด เจตคติต่อ การมีเพศสัมพันธ์ ก่อนสมรส และพฤติกรรมเสี่ยงต่อ การมีเพศสัมพันธ์ แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ ตัวแปรที่เป็นปัจจัยเชิงสาเหตุของการเกิดพฤติกรรมเสี่ยง ต่อการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นในจังหวัดกำแพงเพชร ได้แก่ เจตคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรส และ ความชอบเสี่ยง โดยพบว่าทั้งสองตัวแปรสามารถรวม กันอธิบายพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ตัวแปรที่เป็นปัจจัยเชิง สาเหตุของการตั้งครรภ์ของวัยรุ่นในจังหวัดกำแพงเพชร ได้แก่ เจตคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรส และ พฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ และ มาลีวัส เลิศสาครสิริ⁽⁴⁾ ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการ ตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของสตรีวัยรุ่นตามการรับรู้ของ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเซนต์หลุยส์ ของนักศึกษา ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเซนต์หลุยส์ พบว่าปัจจัยภายใน ได้แก่ ทัศนคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ และลักษณะ ครอบครั้ว มีความสัมพันธ์ทางบวกระดับต่ำกับการ ตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของสตรีวัยรุ่น ตามการรับรู้ของ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r=.314$ และ $.288$) ส่วนความรู้การคุมกำเนิด และปัจจัย ภายนอก คือ สังคมและสิ่งแวดล้อม สื่อ และวัฒนธรรม ค่านิยม มีความสัมพันธ์ทางบวกระดับปานกลางกับ การตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของสตรีวัยรุ่น ตามการรับ รู้ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ $.01$ ($r=.519$ และ $.437$)

ปัจจัยด้านลักษณะของครอบครั้ว เป็นปัจจัยที่มี อิทธิพลต่อการรับรู้การตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของ นักเรียนหญิงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น อำเภอตาลสุม จังหวัดอุบลราชธานี อาจเนื่องมาจากลักษณะของ ครอบครั้วเป็นสิ่งแวดล้อมและอิทธิพลทางสังคม ตัวหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการแสดงพฤติกรรมของบุคคล

โดยลักษณะของครอบครัวเป็นสิ่งแวดล้อมที่เป็นกรอบ หลอมพฤติกรรม และนอกจากนั้นลักษณะของ ครอบครัวยังเป็นสิ่งที่สนับสนุนให้คนแสดงพฤติกรรม ออกมาในลักษณะที่แตกต่างกันทั้งด้านบวกและด้านลบ สอดคล้องกับการศึกษาของเฉลิมศรี อานก่าปิง⁽¹⁰⁾ ศึกษาเรื่อง การตั้งครกก่อนวัยอันควรของวัยรุ่นหญิง ในตำบลแห่งหนึ่งของจังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัย พบว่า การตั้งครกก่อนวัยอันควรของวัยรุ่นหญิงมี ปัจจัยมาจากการเปลี่ยนแปลงตามวัยที่มีความ ต้องการเรียนรู้ตามธรรมชาติและปัจจัยแวดล้อมอื่นๆ ที่สำคัญ ได้แก่ ความเจริญทางด้านเศรษฐกิจและการสื่อสารที่ทันสมัย ลักษณะครอบครัวที่ไม่สมบูรณ์ ทำให้ขาดความอบอุ่นด้านจิตใจ ผู้เลี้ยงไม่มีทักษะในการดูแลวัยรุ่น การเลี้ยงดูไม่เหมาะสม พงณา หันจา สิทธิ์ และ ชีรนงค์ สกุลศรี⁽⁶⁾ ศึกษาปัจจัยเสี่ยงที่มีผล ต่อการตั้งครกในวัยรุ่น: การศึกษาเชิงคุณภาพ พบว่า ทั้งครูและผู้ปกครองมีความคิดเห็นสอดคล้องไปใน ทิศทางเดียวกันว่าทั้งปัจจัยภายใน และภายนอก ครอบครัว ต่างก็มีอิทธิพลต่อความเสี่ยงในการตั้งครก ในวัยรุ่น

โดยปัจจัยภายในครอบครัว ประกอบด้วย ความสัมพันธ์ระหว่างพ่อ-แม่กับวัยรุ่น การควบคุม และมี กฎระเบียบในครอบครัว และการสื่อสารระหว่างพ่อ-แม่ กับวัยรุ่น ส่วนปัจจัยภายนอกครอบครัว ได้แก่ สภาพแวดล้อมละแวกบ้าน เพื่อน และสื่อ เช่น โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต อย่างไรก็ตาม การดำเนินการแก้ปัญหา เพื่อลดการตั้งครกในวัยรุ่นให้เกิดความยั่งยืน ควรจะ ได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นสังคม ชุมชน โรงเรียน หรือครอบครัวก็ตาม และ กมลพรรณ ชิวพันธุ์ศรี⁽³⁾ ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตั้งครกใน วัยรุ่น: ศึกษาเฉพาะกรณีหญิงที่ฝากครรภ์ในศูนย์บริการ สาธารณสุข 34 โพธิ์ศรี อำเภอนามัย กรุงเทพมหานคร พบปัจจัยที่มีผลต่อการตั้งครกใน วัยรุ่น คือ ความรู้ ความเข้าใจเรื่องเพศสัมพันธ์และ การตั้งครกในระดับต่ำ ความประมาท สภาพแวดล้อม ภายในครอบครัว ได้แก่ การได้รับการเลี้ยงดูอย่าง ไม่ถูกต้อง บิดามารดาไม่มีเวลาให้ บิดามารดาแยกทางกัน สภาพแวดล้อมภายนอก ได้แก่ สภาพของชุมชนที่อยู่ อาศัย เพื่อนอันเป็นแบบอย่างไม่ดี ความเหงาและ ความอยากรู้อยากลอง พฤติกรรมเสี่ยงของวัยรุ่นและ ผู้ใกล้ชิด ได้แก่ การมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ป้องกัน การ เที่ยวเตร่ และการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และ บุญลาภ ทิพย์จันทร์ และคณะ⁽¹¹⁾ ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ กับพฤติกรรมการดูแลตนเองของหญิงตั้งครกวัยรุ่น ในจังหวัดเพชรบุรี พบว่า ปัจจัยพื้นฐาน ได้แก่ อายุ รายได้ ระดับการศึกษา ความรู้ในการปฏิบัติตน

การได้รับการเลี้ยงดูอย่างถูกต้อง บิดามารดาไม่มี เวลาให้ บิดามารดาแยกทางกัน สภาพแวดล้อมภายนอก ได้แก่ สภาพของชุมชนที่อยู่อาศัย เพื่อนอันเป็น แบบอย่างไม่ดี ความเหงาและความอยากรู้อยากลอง พฤติกรรมเสี่ยงของวัยรุ่นและผู้ใกล้ชิด ได้แก่ การมี เพศสัมพันธ์โดยไม่ป้องกัน การเที่ยวเตร่ และการดื่ม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ปัจจัยด้านการรับรู้เรื่องการคุมกำเนิด เป็นปัจจัย ที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้การตั้งครกไม่พึงประสงค์ของ นักเรียนหญิงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น อำเภอตาลชุม จังหวัดอุบลราชธานี อาจเนื่องมาจากความรู้และการ รับรู้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจแสดงพฤติกรรม ความรู้ ส่งผลต่อการเลือกแสดงพฤติกรรมไปในทิศทางบวก การรับรู้ช่วยให้คนประเมินสิ่งต่าง ๆ ก่อนตัดสินใจ ซึ่งถ้าบุคคลมีความรู้และการรับรู้ในเรื่องที่กำลังปฏิบัติ เป็นอย่างดีก็จะส่งผลต่อการแสดงพฤติกรรมไปในทาง บวกเพื่อการดูแลและปกป้องตนเอง

การศึกษาค้นคว้าสอดคล้องกับการศึกษาของ กมลพรรณ ชิวพันธุ์ศรี⁽³⁾ ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการ ตั้งครกในวัยรุ่น: ศึกษาเฉพาะกรณีหญิงที่ฝากครรภ์ ในศูนย์บริการสาธารณสุข 34 โพธิ์ศรี อำเภอนามัย กรุงเทพมหานคร พบปัจจัยที่มีผลต่อการตั้งครกใน วัยรุ่น คือ ความรู้ ความเข้าใจเรื่องเพศสัมพันธ์และ การตั้งครกในระดับต่ำ ความประมาท สภาพแวดล้อม ภายในครอบครัว ได้แก่ การได้รับการเลี้ยงดูอย่าง ไม่ถูกต้อง บิดามารดาไม่มีเวลาให้ บิดามารดาแยกทางกัน สภาพแวดล้อมภายนอก ได้แก่ สภาพของชุมชนที่อยู่ อาศัย เพื่อนอันเป็นแบบอย่างไม่ดี ความเหงาและ ความอยากรู้อยากลอง พฤติกรรมเสี่ยงของวัยรุ่นและ ผู้ใกล้ชิด ได้แก่ การมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ป้องกัน การ เที่ยวเตร่ และการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และ บุญลาภ ทิพย์จันทร์ และคณะ⁽¹¹⁾ ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ กับพฤติกรรมการดูแลตนเองของหญิงตั้งครกวัยรุ่น ในจังหวัดเพชรบุรี พบว่า ปัจจัยพื้นฐาน ได้แก่ อายุ รายได้ ระดับการศึกษา ความรู้ในการปฏิบัติตน

ขณะตั้งครรภ์ การได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมโดยรวม การรับรู้สภาวะสุขภาพโดยรวม การรับรู้ความสามารถของตนเองในการดูแลสุขภาพมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการดูแลตนเองของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และผลการสัมภาษณ์เชิงลึกพบว่า หญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่พ่อแม่หย่าร้าง มีชีวิตค่อนข้างอิสระและชอบอยู่กับเพื่อน สาเหตุการตั้งครรภ์เกิดจากได้มีโอกาสร่วมเพศตามลำพังกับคู่อริ ขาดความรู้ในการป้องกันการตั้งครรภ์ การมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ใช้ถุงยางอนามัย การใช้ยาคุมกำเนิดและยาคุมแบบฉุกเฉินไม่ถูกต้อง

สรุปผลการวิจัย

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของสตรีวัยรุ่นตามการรับรู้ของนักเรียนหญิงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อำเภอตาลสุม จังหวัดอุบลราชธานี คือ ปัจจัยด้านสังคมหรือสิ่งแวดล้อม ค่านิยม ทักษะคิดต่อการมีเพศสัมพันธ์ ลักษณะของครอบครัว และการรับรู้เรื่องการคุมกำเนิด

ข้อเสนอแนะ

1. ปัจจัยด้านสังคมหรือสิ่งแวดล้อม ค่านิยม ทักษะคิดต่อการมีเพศสัมพันธ์ ลักษณะของครอบครัว และการรับรู้เรื่องการคุมกำเนิด เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของสตรีวัยรุ่นตามการรับรู้ของนักเรียนหญิงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สถานบริการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมทางสังคม ครอบครัว และสภาพแวดล้อมที่เสี่ยงต่อการแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม สร้างค่านิยมที่ถูกต้อง ปรับทัศนคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ให้เป็นเรื่องที่สำคัญและการรักนวลสงวนตัว สร้างความอบอุ่นของครอบครัว ตลอดจนสร้างการรับรู้เรื่องการคุมกำเนิดที่ถูกต้องและการประยุกต์ใช้ความรู้ในยามจำเป็นเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของสตรีวัยรุ่นตามการรับรู้ของนักเรียนหญิงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นให้เกิดประสิทธิผลต่อไป

2. การวิจัยครั้งต่อไป ควรทำการศึกษาการพัฒนาแบบการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของสตรีวัยรุ่น โดยให้ทุกภาคส่วนมีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาแบบ เพื่อให้ได้รูปแบบในการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของสตรีวัยรุ่น และนำรูปแบบดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ในการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของสตรีวัยรุ่นให้เกิดประสิทธิผลต่อไป

เอกสารอ้างอิง

1. Ministry of Social Development and Human Security, Office of Welfare Promotion and Protection of Children, Youth, Disadvantaged and the Elderly. Annual report fiscal year 2013.
2. Sangruek, U. Factors Influencing health promotion behaviors of adolescent pregnant women in public health inspectorate district 11 and 13. Journal of Health Center 7, Ubon Ratchathani, Health Promotion and Environmental Health for Thai People 2012; 14 (3): 21–22.
3. Shivapunsri, K. Factors affecting adolescent pregnancy: study only in case of antenatal women at 34 Phosri Health Service Center, Bangkok Metropolitan Administration. Wachira-wechsarn 2013; 57(1): 37–43.
4. Lertsakornsiri, M. Factors related to adverse pregnancy among adolescent women according to the perception of 1st year students, St. Louis College. Journal of the Army Nursing 2014; 15(1): 90–98.
5. Kelley, K., Maxwell, S.E. Sample size for multiple regression: obtaining regression coefficients that are accurate, not simply significant. Psychol. Methods 2013; 8(3): 305–321.

6. Hanjongsit, P., Sakulsri, T. Risk factors affecting adolescent pregnancy: a qualitative study. [Internet]. 2019 [Cited in 29 March, 2019]. Abaukabke from: <http://www.ipst.mahidol.ac.th/ipst/annual.Conference/Articles/Risk-factors-teenage pregnancy.pdf>.
7. Manowan, K. Guidelines for solving the problem of unwanted pregnancy: A case study of the moment care for the future project women vocational training center, Chiang Rai Province, Phan District, Chiang Rai Province Chiang Rai: Faculty of Social Sciences Chiang Rai Rajabhat University, 2009.
8. Kesornboonnak, P. Factors influencing lifestyle in health promotion of first pregnant adolescent girls. In Nakhon Pathom Province Master of Nursing Science Thesis in Community Medicine Nursing, Graduate School Christian University, 2011.
9. Pholprasert, P. Guidelines for Prevention and Solution of Sexual Intercourse Problems before Marriage and Adolescent Pregnancy in Kamphaeng Phet Province. Kamphaeng Phet: Kamphaeng Phet Rajabhat University, 2011.
10. Ankampang, C. Premature pregnancy of a young woman in a district of Nakhon Ratchasima Province. Master of Public Health Thesis Community Health Development Program, Graduate School Nakhon Ratchasima Rajabhat University, 2009.
11. Thipchan, B. Factors associated with self-care behavior of adolescent pregnant women in Phetchaburi province. Journal of the Office of Disease Prevention and Control 7 2012; 11(4): 106–114.